

Voditelji manje složenih radova

I. Imenovanje voditelja radova u svojstvu odgovorne osobe za manje složene radove

Prema Zakonu o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje („Narodne novine“ broj 78/15), poslove voditelja manje složenih radova u svojstvu odgovorne osobe (naglasak je na „u svojstvu odgovorne osobe“) mogu obavljati ovlaštene voditelji građenja/radova upisani u imenik ovlaštenih voditelja građenja/radova te osobe koje su završile srednju školu po programu za tehničara odgovarajuće struke (razina 4.2 Hrvatskog kvalifikacijskog okvira) i imaju najmanje deset godina radnog iskustva u struci i položen stručni ispit te su upisane u evidenciju nadležne Komore (članci 25. do 28. Zakona).

Manje složeni radovi za koje je potrebno imenovati voditelja manje složenih radova u svojstvu odgovorne osobe su:

- manje složeni zemljani radovi (iskopi do dubine od 1 m od razine okolnog tla, iskopi do 30 m³ i sl.),
- izvedba sportskih terena i parkirališta,
- manje složeni podvodni radovi (ronilačka pripomoć kod sanacije obala u podvodnom dijelu, podvodne ugradnje betona, tesarskih i armiračkih radova, kod postavljanja podvodnih instalacija, podvodni ručni iskop refulerima, podvodno rezanje i varenje i sl.),
- zidarski radovi (zidanje zidova, žbukanje, fasade, fasadni toplinski sustavi, sanacija betona, priprema podloge za završne obloge, suhi estrih, industrijski podovi, podne cementne glazure i sl.),
- izolaterski radovi,
- tesarski radovi,ž
- ugradnja vanjske stolarije i bravarije,
- krovopokrivački radovi,
- vodoinstalaterski radovi i slični radovi (sanitarni uređaji, instalacije vodovoda i kanalizacije, mokri dio instalacije protupožarne zaštite, uređaji za uklanjanje otpada, razvodi za navodnjavanje i sl.),
- radovi ugradnje instalacija grijanja i hlađenja (instalacije grijanja i hlađenja, ventilacije i klima uređaji i sl.),
- radovi ugradnje liftova i eskalatora (ugradnja liftova, eskalatori, kosih i vertikalnih podiznih platformi, industrijskih pretovarnih platformi, hidrauličnih rampi i sl.),
- plinoinstalaterski radovi,
- radovi ugradnje instalacija bazenske tehnike,
- manje složeni elektroinstalaterski i komunikacijski radovi (elektro-instalacije i instalacije komunikacija u zgradama do 1 kV)te
- drugi slični manje složeni radovi.

Manje složeni radovi za koje nije potrebno imenovati voditelja manje složenih radova u svojstvu odgovorne osobe su:

- staklarskih radova,
- limarskih radova,
- stolarskih radova,
- parketarskih i sl. radova,
- podopolagačkih radova i radova oblaganja (kamenarski, kamenorezački, keramičarski),
- radova završne obrade podova (teracerski, kulir, dekorativni beton i sl.),

- soboslikarskih i ličilačkih radova (priprema podloge, ličenje, bojanje, postavljanje tapeta),
- gipsarskih radova, štukatura i sl.,
- radova strojnog bušenja i rezanja uključujući horizontalno bušenje ispod prometnica,
- okana (šahtova) na distribucijskim sustavima, cjevovodima, prometnicama i sl.,
- hortikulturnog uređenja i radova uređenja okoliša,
- rekreacijskih terena i pješačkih površina (staza, nogostupa i sl.),
- radova na održavanju vezova, privezišta i drugih dijelova luke (zamjena lanaca sidrenih sustava, izmjena konopa, izmjena škopaca, čišćenje bova za privez i sl.)
- i drugih sličnih radova.

Što se tiče obavljanja (izvođenja) prije navedenih manje složenih radova na gradilištu, potrebno je pojasniti kako njih smiju i mogu na gradilištu izvoditi majstori, poslovođe i predradnici u okviru vještina i kompetencija koje su stekli svojim obrazovanjem (npr. zidarske radove smije izvoditi majstor koji je položio zidarski majstorski ispit, poslovođa kojem je priznat majstorski status ili ima odgovarajući stupanj obrazovanja te predradnik koji ima najmanje trogodišnju strukovnu školu i pet godina radnog iskustva na poslovima u području graditeljstva), a samo vođenje tih radova na gradilištu, odnosno odnosi između majstora, poslovođe i predradnika te drugih radnika su pitanja organizacije izvođenja tih radova i pravila struke.

Zaključno, majstor, poslovođa i predradnik **ne mogu biti imenovani voditeljem radova u svojstvu odgovorne osobe.**

Majstor, poslovođa i predradnik **mogu voditi manje složene radove na nekom gradilištu u organizacijskom smislu** u cilju razdiobe operativnog posla i kontrole njegove izvršenosti po svakom radniku kojem su hijerarhijski nadređeni.

Kao potvrda navedenog, navodi se kako je glavni posao voditelja građenja/radova kao odgovorne osobe na gradilištu, pa tako i voditelja manje složenih radova, brinuti o usklađenosti i odstupanjima građenja od uvjeta i načina građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova u odnosu na pretpostavke i zahtjeve iz glavnog projekta, tipskog projekta, izvedbenog projekta i tehničkih propisa, dužan je kontrolirati da se radovi izvode u skladu s građevinskom dozvolom, Zakonom o gradnji („Narodne novine“ broj 153/13.), tehničkim propisima, posebnim propisima, pravilima struke pri čemu naročito treba voditi računa o tome da se:

- radovi izvode tako da se ispune temeljni zahtjevi za građevinu, zahtjevi propisani za energetska svojstva zgrada i drugi zahtjevi i uvjeti za građevinu,
- ugrađuju građevni i drugi proizvodi te postrojenja u skladu s Zakonom o gradnji i posebnim propisima,
- osiguraju dokazi o svojstvima ugrađenih građevnih proizvoda u odnosu na njihove bitne značajke, dokaze o sukladnosti ugrađene opreme i/ili postrojenja prema posebnom zakonu, isprave o sukladnosti određenih dijelova građevine s temeljnim zahtjevima za građevinu, kao i dokaze kvalitete (rezultati ispitivanja, zapisi o provedenim procedurama kontrole kvalitete i dr.) za koje je obveza prikupljanja tijekom izvođenja građevinskih i drugih radova za sve izvedene dijelove građevine i za radove koji su u tijeku određeni Zakonom o gradnji, posebnim propisom ili projektom,
- gospodari građevnim otpadom nastalim tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom
- oporabljuje i/ili zbrinjava građevni otpad nastao tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom
- sastavi pisana izjava o izvedenim radovima i o uvjetima održavanja građevine itd.

Odgovorna osoba koja vodi građenje vodi građevinski dnevnik te je dužna voditi računa o:

- prispjeću projekata odnosno njihovih dijelova, prema kojima se gradi građevina, te o njihovim izmjenama i dopunama,
- prispjeću i porijeklu građevnih proizvoda i opreme koje se ugrađuje s dokazima o njihovoj uporabljivosti,
- vremenskim i drugim uvjetima bitnim za izvođenje radova,
- predloženim odnosno poduzetim mjerama usklađenja uvjeta za izvođenje radova,
- obavljenim pregledima i dokazima kvalitete izvedenih radova (npr. temeljne jame odnosno tla, skela, oplata, armature, izvedba probne dionice i dr.), ugrađenih proizvoda i opreme itd.

Sve prethodno navedeno ne može biti stavljeno u zadaću majstoru, poslovođi ili predradniku pa niti za manje složene radove.

II. Vođenje pojedinog manje složenog rada u okviru vještina i kompetencija

Vođenje organizacije pojedinog manje složenog rada u okviru vještina i kompetencija može se povjeriti:

1. **osobi s majstorskim ispitom ili priznatim majstorskim statusom** - majstorski ispit je državno priznati ispit, a zvanje majstora temelj je za osnivanje vlastitog obrta,
2. **osobi koje ispunjavaju uvjete za poslovođu ili predradnika:**
 Uvjete za *poslovođu* ispunjava osoba koja ima položen majstorski ispit, priznat majstorski status iz područja graditeljstva (točka 1.) ili viši stupanj obrazovanja iz područja graditeljstva.
 Uvjete za *predradnika* ispunjava osoba koja ima najmanje stečenu kvalifikaciju na razini 4.1 Hrvatskog kvalifikacijskog okvira („Narodne novine“ broj 22/13) iz područja graditeljstva i pet godina radnog iskustva na poslovima u području graditeljstva.

Na primjer:

RED. BR.	NAZIV RADA	VJEŠTINE, KOMPETENCIJE, ZNANJE	STEČENO I/ILI VERIFICIRANO ZNANJE ZA IZVOĐENJE RADOVA
1	MANJE SLOŽENI ZEMLJANI RADOVI (iskopi do dubine od 1m od razine okolnog tla, iskopi do 30m ³ i sl.)	Posebni ciljevi obrazovanja ovog programa su osposobljavanje polaznika za rukovanje, održavanje i namještanje te podmazivanje sljedećih građevinskih strojeva: dozer, bager, rovokopač, utovarivač, greder, skreper, viljuškar, valjci, univerzalni samohodni strojevi...	Poslovođa ili predradnik (odgovarajuće struke)
2	IZVEDBA SPORTSKIH TERENA I PARKIRALIŠTA	Betonirac poznaje vrste i karakteristike materijala koji se koriste u izgradnji građevinskog objekta; posjeduje znanja za čitanje planova oplata i tehničke dokumentacije posjeduje vještine za održavanje strojeva, uređaja i opreme koje upotrebljava; poznaje rad na siguran način za sebe i okoliš; rukuje strojevima za izradu, oblikovanje, rukuje strojevima za zamješavanje smjese za beton rukuje strojevima za izradu i doradu proizvoda od polimernog betona; radi na zatezanju, pričvršćivanju i sidrenju užadi i žica za prednaprezanje konstrukcija i elemenata; poznaje gradnju betona u oplata, kalupe ili temeljne jame te ručno i strojno nabijanje; poznaje obradu betonskih	Poslovođa ili predradnik (odgovarajuće struke)

		površina (zaglađivanje, teraco, kulir i slično) te popravak oštećenja Asfalter je obučenost za izradu novih, održavanje i popravaka postojećih prometnica Posjeduje znanja i vještine o donjem sloju, izradu usjeka, nasipa i zasjeka, izradu gornjeg sloja prometnice, o vrstama prometnih konstrukcija	
3	ZIDARSKI RADOVI	Osnovni je posao zidara izrada zidova od opeke, kamena ili raznih vrsta blokova. Osim toga zidar obavlja: betoniranja (izrada oplata, ugradnja armature i betona), ugradnju raznih vrsta izolacija, unutrašnje i vanjsko žbukanje, izradu podnih podloga, ugradnju prozora i vrata	Poslovođa ili predradnik Majstorski ispit (zidar)
4	KLESARSKI RADOVI	Klesarski posao je izrada konstruktivnih dijelova građevine od kamena: zidova, stupova, lukova, svodova i stubišta, izrada dijelova građevine kao što su vijenci, stubišne ograde, prozorske klupčice, izrada opločenja horizontalnih površina, zidova i stupova u unutrašnjosti i na pročeljima, izrada kamenih spomenika i nadgrobnih ploča.	Poslovođa ili predradnik Majstorski ispit (klesar)
5	FASADERSKI RADOVI (uključuje gipsarske radove, štukature i sl.)	Fasader se bavi izradom i popravkom pročelja. Izrada fasada zapravo je oblaganje zidova jednim slojem ili slojevima materijala, najčešće žbuke. Tradicionalni postupak je da se najprije na zid nanese osnovni sloj obične žbuke, zatim tanki sloj fasadne žbuke koji se prije no što se osuši izbrazda. Na tako pripremljenu osnovu fasaderi postavljaju završni sloj plemenite žbuke, mješavine finog pijeska, vapna, kamene prašine. U novije vrijeme, klasične žbuke se zamjenjuju sintetičkim. Fasade se mogu izrađivati i na drugi način: zidovi se oblažu drvetom, kamenom (osobito mramorom), aluminijskim pločama ili pločicama od plastičnih materijala. Postavljanje štukature, restauriranje freski i zidnih površina u sakralnim objektima te primjena drugih tehnika ukrašavanja zidova.	Poslovođa ili predradnik Majstorski ispit (fasader)
6	IZOLATERSKI RADOVI	Pripremiti podlogu, odabrati i pripremiti odgovarajući alat i pribor. Izvesti hidro, toplinsku ili zvučnu izolaciju zida ili poda. Izvesti hidrozolaciju ravnog krova ili terase. Znati važnost i način racionalnog korištenja materijala.	Poslovođa ili predradnik (odgovarajuće struke) Majstorski ispit (zidar)
7	TESARSKI RADOVI	Tesar izrađuje razne drvene krovne konstrukcije i druge drvene konstrukcije, oplata za betoniranja i skele - pomoćne konstrukcije na gradilištu.	Poslovođa ili predradnik Majstorski ispit (tesar)
8	ARMIRAČKI RADOVI	Armirač prema nacrtima reže, savija, povezuje i postavlja armaturu (čelične šipke u betonu). Rad se obavlja u pogonima za proizvodnju armature i armirano-betonskih elemenata te na gradilištu	Poslovođa ili predradnik (odgovarajuće struke)
9	BRAVARSKI RADOVI UGRADNJA VANJSKE STOLARIJE	Bavi se izradom i ugradnjom metalnih ograda, prozora, vrata, i drugih metalnih građevinskih elemenata. Za obavljanje navedenih poslova potrebna je spretnost, sposobnost prostornog predočavanja, smisao za rješavanje tehničkih problema.	Poslovođa ili predradnik Majstorski ispit (bravar)
10	KROVOPOKRIVAČKI	Krovopokrivači pokrivaju krovove	Poslovođa ili predradnik

	RADOVI	(ravne i kose) raznim materijalima (crijep, razne ploče, limovi). Za potpunu zaštitu građevine ugrađuju u krovove materijale za toplinsku zaštitu i zaštitu od vlage.	Majstorski ispit (krovopokriivač)
11	VODOINSTALATERSKI RADOVI (sanitarni uređaji, instalacije vodovoda i kanalizacije, mokri dio instalacije protupožarne zaštite, uređaji za uklanjanje otpada, razvodi za navodnjavanje i sl.)	Vodoinstalater izrađuje, montira i popravlja elemente instalacija i uređaja koji omogućavaju siguran dotok vode od glavnog voda do trošila. Osim toga, vodoinstalater vrši ispitivanje i nadzor vodovodnih uređaja na nepropusnost, nadzire uređaje tijekom rada te radi na održavanju i čišćenju vodovodnih uređaja	Poslovođa ili predradnik Majstorski ispit (vodoinstalater)
12	RADOVI UGRADNJE GRIJANJA I KLIMATIZACIJE	Instalater grijanja i klimatizacije postavlja, kontrolira, održava i popravlja toplinske uređaje za centralno, plinsko ili električno grijanje (grijača tijela, kotlove, crpke, metalne cijevi, sigurnosne dijelove) kao i centralne sustave klimatizacije (motori, kompresori, termostati, svječiće). Instalater grijanja montira većinom centralno, a katkada i plinsko i električno grijanje, slijedi nacрте i ostale specifikacije.	Poslovođa ili predradnik Majstorski ispit (instalater grijanja i klimatizacije)
13	RADOVI UGRADNJE LIFTOVA I ESKALATORA (ugradnja liftova, eskalatori, kosih i vertikalnih podiznih platformi, industrijskih pretovarnih platformi, hidrauličnih rampi i sl.)	Elektromehaničar izrađuje i montira dijelove za elektrouređaje, vrši popravke te ispituje njihovu ispravnost. Postavlja i održava postrojenja i sustave za grijanje, klimatizaciju i hlađenje prostorija te proizvodi i popravlja transformatore, električne rotacijske strojeve i dr. Montira i održava pokretne stepenice i dizala. S obzirom na sve izraženiju kompjuterizaciju sustava (primjerice klime i ventilacije), važno je poznavanje računalnih sustava i praćenje novih tehnologija u struci – sustava za centralni nadzor i upravljanje. Strojbravar sastavlja nove strojeve i uređaje te održava postojeće; izrađuje pojedine elemente stroja, ustanovljava kvarove te obavlja manje popravke. Sastavlja elemente za prijenos snage i okretaja (remenske prijenosnike, lančanike), hidraulične uređaje, crpke, ugrađuje osovine, zupčanike, brtvila, izrađuje kanale za podmazivanje i dr.	Poslovođa ili predradnik (odgovarajuće struke) Majstorski ispit (elektromehaničar ili strojbravar)
14	PLINOINSTALATERSKI RADOVI	Plinoinstalateri se bave postavljanjem, održavanjem, popravljanjem i ispitivanjem plinskih instalacija i sustava. Posao plinoinstalatera je stručan i tražen, a zahtjeva kontinuirano cjeloživotno učenje glede primjena novih tehnologija.	Poslovođa ili predradnik Majstorski ispit (plinoinstalater)
15	RADOVI UGRADNJE BAZENSKJE TEHNIKE	Elementi potrebni za ugradnju u stjenke betonskih bazena, potrebne cijevne instalacije do bazenske strojarnice, te sam uređaj za pročišćavanje bazenske vode s potrebnom električnom instalacijom. Najčešća dodatna oprema za bazen su različita podvodna osvjetljenja, zagrijavanje vode, različita pokrivala i pokrovi, bazenske ljestve, tobogani, različiti načini za automatsku dezinfekciju vode, podvodni zvučnici, uređaji za masažu i uređaji za plivanje protiv vodene struje (plivanje na mjestu), itd...	Poslovođa ili predradnik (odgovarajuće struke) Majstorski ispit (elektromehaničar ili strojbravar ili vodoinstalater)
16	MANJE SLOŽENI ELEKTROINSTALATERSKI	Elektroinstalater postavlja električne uređaje, popravlja i postavlja	Poslovođa ili predradnik

	I KOMUNIKACIJSKI RADOVI (elektro-instalacije i instalacije komunikacija u zgradama do 1 kV)	električne instalacije za potrebe industrije i domaćinstava. Elektroinstalateri održavaju postavljene uređaje i otklanjaju moguće kvarove. Rade na obilježavanju instalacija, postavljanju cijevi i vodova, ugradnji razvodnih ormara, priključnih elemenata, električnih uređaja i elektroopreme. Rade u otvorenim i zatvorenim prostorima.	Majstorski ispit (elektroinstalater)
--	--	--	--------------------------------------

i drugi radovi iz popisa vezanih obrta koji se odnose na područje graditeljstva.

NAPOMENA

IZVOĐAČ mora u obavljanju djelatnosti građenja imati zaposlenog ovlaštenog voditelja građenja i/ili ovlaštenog voditelja radova pa tako i voditelja manje složenih radova. U smislu Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14), pod pojmom zapošljavanja radnika podrazumijeva se zasnivanje radnog odnosa, sklapanjem ugovora o radu.

ODRŽAVANJE GRAĐEVINE ILI IZVOĐENJA RADOVA iz članka 3. i 5. Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima („Narodne novine“ broj 79/14., 41/15., 75/15.)

Ukoliko se na postojećoj građevini, u svrhu održavanja ili izvođenja radova iz članka 3. i 5. Pravilnika o jednostavnim i drugim građevinama i radovima, obavlja samo jedan od manje složenih radova, iz skupine radova za koje je potrebno imenovati voditelja manje složenih radova u svojstvu odgovorne osobe, nije potrebno imenovati voditelja radova u svojstvu odgovorne osobe za taj rad (npr. zamjena dotrajale vodoinstalacije, obnova fasade, popravak dijelova građevine, postavljanje uređaja za klimatizaciju i sl.).

GRADNJA NOVE GRAĐEVINE, REKONSTRUKCIJA I UKLANJANJE POSTOJEĆE GRAĐEVINE

U slučaju kada se na građevini izvode radovi iz skupine manje složenih radova za koje je potrebno imenovati voditelje manje složenih radova različitih zanimanja unutar jedne struke (npr. građevinske struke), izvođač mora imati zaposlenog najmanje jednog voditelja manje složenih radova te struke (građevinske struke).

U slučaju kada se izvode radovi iz skupine manje složenih radova za koje je potrebno imenovati voditelje manje složenih radova različitih zanimanja i različitih struka (npr.: građevinske i strojarske struke), izvođač mora imati zaposlenog ovlaštenog voditelja građenja.

OVLAŠTENI VODITELJ RADOVA/GRAĐENJA, zaposlenik izvođača koji je izvođenje manje složenih radova ugovorio s drugim izvođačem, može obavljati poslove voditelja radova/građenja na istoj građevini i za radove koje izvodi taj izvođač (koji nema zaposlenog ovlaštenog voditelja radova/građenja), ako su za građenje te građevine izvođači međusobno sklopili ugovor o poslovnoj suradnji.